

<https://doi.org/10.15407/econlaw.2019.02.070>

УДК 346.2

О.Р. ЗЕЛЬДІНА, д-р юрид. наук, проф., завідувачка сектору
Інститут економіко-правових досліджень НАН України, м. Київ, Україна

orcid.org/0000-0002-7275-7817

О.Ю. КУРЕПІНА, здобувачка

Інститут економіко-правових досліджень НАН України, м. Київ, Україна

orcid.org/0000-0003-4077-5006

РОЗВИТОК ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ЩОДО ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Ключові слова: публічні закупівлі, державні закупівлі, порівняльна характеристика, етапи розвитку законодавства, зміни до законодавства.

Проаналізовано законодавство України стосовно публічних закупівель, що дало змогу виокремити чотири етапи його розвитку. Проведено порівняльну характеристику законів України, які регулювали державні або публічні закупівлі на різних етапах розвитку законодавства України. Позначено зміни до чинного законодавства України щодо публічних закупівель.

Вступ. Законодавство України стосовно публічних закупівель пройшло кілька етапів свого розвитку. Спочатку законодавець використовував таке поняття як державне замовлення, далі законодавець позначав закупки за державні кошти як державні закупівлі, а на сьогодні у законодавстві України йдеться про публічні закупівлі. Постійні зміни у підході законодавця до урегулювання процедури закупівель за державні кошти пов'язані з необхідністю приведення даного законодавства у відповідність до законодавства Європейського Союзу та подолання корупційної складової у процесі державної або публічної закупівлі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку законодавства щодо державних або публічних закупівель знайшло відображення в роботах таких науковців: В. Карасьова [1], І. Коваленко [2], А. Олефір [3], О. Подцерковний [4], Г. Пінькас [5], О. Шатковський [6] та ін. Проте законодавство України у сфері публічних закупівель зазнало значних змін, тому потребує подальшого дослідження.

Мета цієї статті — проаналізувати законодавство України щодо публічних закупівель, виокремити етапи його розвитку та порівняти положення законів України, що регулювали державні або публічні закупівлі на різних етапах розвитку законодавства.

Результати дослідження. Поняття *державне замовлення* притаманне законодавству незалежної України та стало передумовою державних закупівель. Згідно з п. 1 Указу Президента України від 04.05.1992 № 289/92 «Про державне замовлення в Україні» (втратив чинність), державне замовлення повинне забезпечувати першочергові потреби України відповідно до пріоритетів соціально-економічного роз-

витуку, визначених Верховною Радою України, для цього держава виділяє фінансові та матеріально-технічні ресурси. У 1992 р. Кабінет Міністрів України ухвалив постанову від 21.07.1992 № 400 «Про Концепцію державного замовлення» (втратила чинність) (далі Концепція від 21.07.1992). Згідно з Концепцією від 21.07.1992, державне замовлення є складовою частиною системи економічних методів державного регулювання і на час переходу до ринкових відносин та розвитку ринкової інфраструктури залишається одним із головних його важелів.

У 1993 р. Кабінет Міністрів України затвердив Положення про порядок організації та проведення міжнародних торгів (тендерів) в Україні (частково втратило чинність), яке регулювало закупівлю на конкурсних засадах імпорту товарів (робіт, послуг) і вибір інвестиційних проектів у різних галузях економіки. Даний нормативно-правовий акт встановлював, що проведення міжнародних торгів (тендерів) є обов'язковим під час здійснення закупівель по імпорту товарів (робіт, послуг) за рахунок Державного валютного фонду або іноземних кредитів, наданих під гарантію Уряду і Національного банку. У документі передбачено, що торги бувають: відкритими, у яких можуть брати участь усі зацікавлені організації; відкритими — із попередньою кваліфікацією учасників; закритими — за запрошеннями.

У 1995 р. було ухвалено Закон України від 22.12.1995 № 493/95-ВР «Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб» (втратив чинність). Цей Закон встановлював правові та економічні засади формування, розміщення та виконання на договірній (контрактній) основі замовлень держави на поставку (закупівлю) товарів, виконання робіт, надання послуг для задоволення пріоритетних державних потреб у суб'єктів господарської діяльності України усіх форм власності.

Наступним нормативно-правовим актом є постанова Кабінету Міністрів України від 28.04.1995 № 312 «Про порядок організації закупок продукції для державних потреб» (втратила чинність), де було зазначено, що не менше 50 відсотків закупок продукції (виконання робіт, надання послуг), включаючи закупівлю сільськогосподарської продукції, що здійснюється державними замовниками за рахунок бюджетних коштів, провадиться на конкурсній основі.

Положення «Про порядок організації на конкурсній основі закупок продукції для державних потреб за державним контрактом», затверджене Наказом Міністерства економіки України від 03.07.1995 № 102 (втратило чинність), визначало порядок конкурсного відбору виконавців (постачальників), критерії і вигоди, що застосовуються під час конкурсів.

У 1997 р. Кабінет Міністрів України ухвалив постанову від 28.06.1997 № 694 «Про організацію та проведення торгів (тендерів) у сфері державних закупівель товарів (робіт, послуг)» (втратила чинність), покликану забезпечити раціональне використання коштів державного бюджету та іноземних кредитів, що залучаються під гарантії Кабінету Міністрів України.

Важливим кроком для розбудови ринкових методів використання бюджетних коштів стало ухвалення Закону України від 22.02.2000 № 1490-III «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» (втратив чинність 20.03.2008) (далі Закон від 22.02.2000). Незважаючи на те, що цей закон мав недоліки, він уперше в незалежній Україні на законодавчому рівні закріпив правові основи здійснення процедур закупівель товарів, робіт і послуг за рахунок державних коштів.

З 2010 року законодавець ухвалює низку законів, які змінюють один одного. Так, у 2010 р. Верховна Рада України ухвалила Закон України від 01.06.2010 № 2289-IV «Про здійснення державних закупівель», який втратив чинність 10.04.2014, а Закон України від 10.04.2014 № 1197-VII «Про здійснення державних закупівель» втратив чинність 25.12.2015. У 2012 р. Верховна Рада України ухвалила Закон України від 24.05.2012 № 4851-VI «Про особливості здійснення закупівель в окремих сферах господарської діяльності», який втратив чинність 01.04.2016. «Період 2010—2014 років теж був характерною вже традиційною для сфери державних закупівель України стабільною нестабільністю, що мав такі риси: доволі часті зміни в Законі про закупівлі (35 змін за неповних чотири роки (переважно депутатські законопроекти, лише декілька урядових)); зміни вносилися «сторонніми» законами та стосувалися переважно нових винятків з Закону («роботи з знесення незаконних забудов...», «послуги з нормування та стандартизації в будівництві»); законопроекти суттєво коригувалися між першим і другим читанням — сумнівно з точки

зору регламенту, не враховувалися висновки фахової експертизи; надмірна кількість винятків у Законі «Про здійснення державних закупівель» — 43 винятки станом на березень 2014 р.; неясність щодо необхідності застосування Закону державними і комунальними підприємствами; непрацюючий новий розділ щодо реверсивного електронного аукціону» [6, с. 48].

На сьогодні публічні закупівлі в Україні регулюються низкою нормативно-правових актів, серед яких є сенс виділити такі: Господарський кодекс України (ГК) та Цивільний кодекс України (ЦК), Угода «Про державні закупівлі», яка підписана 15.04.1994 та набрала чинності для України 18.05.2016 (далі Угода від 15.04.1994), Закони України: «Про публічні закупівлі» (далі Закон про публічні закупівлі), «Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації» (далі Закон щодо енергомодернізації), «Про особливості здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб оборони», «Про особливості здійснення закупівлі за державні кошти послуг поштового зв'язку, поштових марок та маркованих конвертів», постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 291 «Про встановлення розміру плати за подання скарги»; постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1216 «Про особливості створення та діяльності централізованих закупівельних організацій»; Порядок функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 166; Стратегія реформування системи публічних закупівель (дорожня карта), яка схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 175-р. (далі Стратегія); наказ Мінекономрозвитку від 22.03.2016 № 490 «Про затвердження форм документів у сфері публічних закупівель»; Порядок розміщення інформації про публічні закупівлі, затверджений наказом Мінекономрозвитку від 18.03.2016 № 477; наказ Мінекономрозвитку від 13.04.2016 № 680 «Про затвердження примірної тендерної документації»; Порядок визначення предмета закупівлі, затверджений Наказом Мін-

економрозвитку від 17.03.2016 № 454; наказ Державного підприємства «Прозорро» від 19.03.2019 № 10 «Про затвердження Інструкції про порядок використання електронної системи закупівель у разі здійснення закупівель, вартість яких є меншою за вартість, що встановлена в абзацах другому і третьому частини першої ст. 2 Закону України «Про публічні закупівлі».

Зупинимося на деяких із зазначених нормативно-правових актів. Зокрема, у ст. ст. 75, 77, 78, 79, 181 ГК України та ст. ст. 638, 639 ЦК України регулюються загальні питання, які притаманні і правовідносинам у сфері публічних закупівель.

В Угоді від 15.04.1994 зазначено, що сторони визначають потребу в ефективній багатосторонній системі державних закупівель з метою досягнення більшої лібералізації та розширення й удосконалення системи здійснення міжнародної торгівлі. У цій же Угоді передбачено, що заходи стосовно державних закупівель не повинні розроблятися, ухвалюватися або застосовуватися в такий спосіб, щоб захищати вітчизняних постачальників, товари або послуги чи дискримінувати іноземних постачальників, товари або послуги. Чесність і передбачуваність системи державних закупівель є невід'ємним елементом дієвого та ефективного управління державними ресурсами, показником ефективності економік сторін і функціонування багатосторонньої торговельної системи.

Основоположним нормативно-правовим актом у сфері публічних закупівель є Закон про публічні закупівлі. Цей закон вступив у дію для органів центральної виконавчої влади та замовників, що здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання, з 01.04.2016, а для усіх інших замовників — з 01.08.2016.

Закон про публічні закупівлі застосовується: до замовників, якщо вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 200 тис. грн, а робіт — 1,5 млн грн; до замовників, які здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання, за умови, що вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 1 мільйон гривень, а робіт — 5 млн грн; у разі здійснення закупівель товарів, робіт і послуг без використання електронної системи закупівель, за умови, що

Порівняльний аналіз законів України щодо публічних закупівель

Положення законодавства	Закон України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» від 22.02.2000 (у ред. від 02.04.2008)	Закон України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 (у ред. від 20.04.2014)	Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 (у ред. від 01.01.2019)
Сфера застосування закону	Застосовується до всіх закупівель товарів, робіт і послуг, що повністю або частково здійснюються за рахунок державних коштів, за умови, що вартість предмета закупівлі для товару (товарів), послуги (послуг) становить або перевищує 20 тис. грн, а для робіт — 50 тис. грн	Застосовується до всіх замовників та закупівель товарів, робіт та послуг, які повністю або частково здійснюються за рахунок державних коштів, за умови, що вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 100 тис. грн (у будівництві — 300 тис. грн), а робіт — 1 млн грн, крім закупівель за процедурою електронного реверсивного аукціону	Застосовується до замовників за умови, що вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 200 тис. грн, а робіт — 1,5 млн грн; до замовників, які здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання, за умови, що вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 1 млн грн, а робіт — 5 млн грн
Уповноважений орган	Антимонопольний комітет України	Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних закупівель	Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері публічних закупівель
Органи оскарження процедур закупівель	1. Міжвідомча комісія з питань державних закупівель при Рахунковій палаті 2. Суд	1. Антимонопольний комітет України 2. Суд	1. Антимонопольний комітет України 2. Суд
Суб'єкти оскарження	Будь-який учасник або інша особа має право оскаржити рішення, дії або бездіяльність замовника	Фізична чи юридична особа, яка звернулася до органу оскарження з метою захисту своїх прав та охоронюваних законом інтересів з приводу рішення, дії чи бездіяльності замовника, що суперечать законодавству у сфері державних закупівель та / або з приводу порушень законодавства оператором електронного майданчика і внаслідок яких порушено право чи законні інтереси такої особи	Фізична чи юридична особа, яка звернулася до органу оскарження з метою захисту своїх прав та охоронюваних законом інтересів з приводу рішення, дії чи бездіяльності замовника, що суперечать законодавству у сфері публічних закупівель і внаслідок яких порушено право чи законні інтереси такої особи
Процедури закупівлі	Відкриті торги зі зменшенням ціни; торги з обмеженою участю; двоступеневі торги; запит цінних пропозицій (котирувань); закупівля в одного учасника; редукціон	Відкриті торги; двоступеневі торги; запит цінних пропозицій; попередня кваліфікація учасників; закупівля в одного учасника; електронний реверсивний аукціон	Відкриті торги (основна процедура); конкурентний діалог; переговорна процедура закупівлі

Положення законодавства	Закон України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» від 22.02.2000 (у ред. від 02.04.2008)	Закон України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 (у ред. від 20.04.2014)	Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 (у ред. від 01.01.2019)
Громадський контроль	Однією з форм участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики у сфері державних закупівель є Тендерна палата України, яка наділена великими повноваженнями	Громадський контроль забезпечується через вільний доступ до всієї інформації щодо державних закупівель, яка підлягає оприлюдненню	Громадський контроль забезпечується через вільний доступ до всієї інформації щодо публічних закупівель, яка підлягає оприлюдненню, до аналізу та моніторингу інформації, розміщеної в електронній системі закупівель, а також шляхом інформування через електронну систему закупівель або письмово органів, уповноважених на здійснення контролю, про виявлені порушення законодавства у сфері публічних закупівель та недоліки роботи електронної системи закупівель. Громадяни і громадські організації та їхні спілки не мають права втручатися у процедуру закупівлі
Електронна система закупівель	Електронні державні закупівлі — це здійснення замовниками встановлених цим Законом процедур закупівель за допомогою інформаційної системи в мережі Інтернет у режимі онлайн із використанням електронного документообігу та електронного цифрового підпису	Передбачено можливість проведення електронного реверсивного аукціону у межах електронного майданчика, тобто сайт у мережі Інтернет разом з сукупністю технічного обладнання, програмного забезпечення та організаційних заходів, що використовуються оператором електронного майданчика для проведення державних закупівель за процедурою електронного реверсивного аукціону	Електронна система закупівель — інформаційно-телекомунікаційна система, що забезпечує проведення процедур закупівель, створення, розміщення, оприлюднення та обмін інформацією та документами в електронному вигляді, до складу якої входять вебпортал Уповноваженого органу, авторизовані електронні майданчики, між якими забезпечено автоматичний обмін інформацією та документами
Форма договору про закупівлю	Договір про закупівлю укладається тільки в письмовій формі та відповідно до положень Цивільного кодексу України. Нотаріальне посвідчення договору не є обов'язковим, але на вимогу замовника договір про закупівлю підлягає обов'язковому нотаріальному посвідченню	Договір про закупівлю укладається в письмовій формі, а у разі здійснення закупівель за процедурою електронного реверсивного аукціону — у формі електронного документа, відповідно до положень Цивільного та Господарського кодексів України, законів України «Про електронний цифровий підпис», «Про електронні документи та електронний документообіг» з урахуванням особливостей, визначених цим Законом	Договір про закупівлю укладається відповідно до норм Цивільного кодексу України та Господарського кодексу України з урахуванням особливостей, визначених цим Законом. Учасник — переможець процедури закупівлі під час укладення договору повинен надати дозвіл або ліцензію на провадження певного виду господарської діяльності, якщо отримання такого дозволу або ліцензії на провадження такого виду діяльності передбачено законодавством

Положення законодавства	Закон України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» від 22.02.2000 (у ред. від 02.04.2008)	Закон України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 (у ред. від 20.04.2014)	Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 (у ред. від 01.01.2019)
Розмір забезпечення виконання договору про закупівлю	Становить 15 % його кошторисної вартості під час здійснення закупівлі товарів і послуг та відповідно 5 % у разі закупівлі робіт	Не може перевищувати 5 % вартості договору	Не може перевищувати 5 % вартості договору
Види забезпечення виконання договору	Банківські гарантії, резервні акредитиви, чеки, згідно з якими первинне зобов'язання несе будь-який банк, депозити, векселі, порука та інші види забезпечення виконання договору за вибором замовника відповідно до закону	Порука, гарантія, застава, завдаток, неустойка, депозит	Внесення коштів не пізніше дати укладення договору про закупівлю, якщо внесення забезпечення передбачено тендерною документацією

вартість предмета закупівлі дорівнює або перевищує 50 тис. грн та є меншою за встановлену законом вартість, замовники обов'язково оприлюднюють звіт про укладені договори в системі електронних закупівель відповідно до ст. 10 цього Закону.

Також Закон про публічні закупівлі передбачає, що під час здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг, вартість яких є меншою за встановлену вартість, замовники повинні дотримуватися принципів здійснення публічних закупівель, установлених цим Законом, та можуть використовувати електронну систему закупівель з метою відбору постачальника товару (товарів), надавача послуги (послуг) та виконавця робіт для укладення договору.

Суперечливий характер цій норми права відмічають деякі вчені. Наприклад, Є. Старчук, зазначає, що «таке застереження можна, по суті, вважати зобов'язанням здійснювати всі закупівлі через електронну систему закупівель, оскільки жоден інший варіант проведення закупівлі не дасть змоги довести, зокрема й правоохоронним органам, що під час закупівлі замовник дотримався усіх принципів» [7]. І. Парасій-Вергуненко відмічає, що Закон України «Про публічні закупівлі» був спрямований на забезпечення прозорості закупів-

вель, починаючи з планування і завершуючи аналізом конкретних результатів. Водночас актуалізуються проблеми, пов'язані з оцінкою та аналізом ефективності державних закупівель [8, с. 66].

Спеціальним нормативно-правовим актом є Закон щодо енергомодернізації, який встановлює правові та економічні засади здійснення енергосервісу для підвищення енергетичної ефективності об'єктів державної та комунальної власності.

Проведене дослідження генези законодавства України щодо державних або публічних закупівель дає змогу виокремити три законодавчих акти, які поступово змінювали процес публічних закупівель. Зокрема, Закони України: «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» від 22.02.2000, «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010, «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015. Порівняльний аналіз названих законів України представлено у таблиці.

Аналіз законодавства, яке регулює публічні закупівлі, допомагає визначити основні відмінності Закону про публічні закупівлі (є чинним зараз) від законів, які регулювали питання закупівлі упродовж років незалежності України, зокрема:

а) збільшено вартість предмета закупівлі для обов'язкового застосування процедури публічної закупівлі;

б) зменшено кількість процедур закупівлі з п'яти до трьох, а саме: відкрити торги, які є основною процедурою, конкурентний діалог, переговорна процедура;

в) з'явився механізм здійснення електронних закупівель електронна система оскарження;

г) скоротилися строки проведення процедури закупівель;

д) з'явилась можливість використання електронної системи закупівель для допорогових закупівель;

е) змінено систему громадського контролю та закріплено заборону втручання громадян і громадських організацій у процедуру закупівлі;

ж) зменшено кількість видів забезпечення пропозиції та виконання договору закупівлі;

з) змінено вимоги до форми договору закупівлі. Якщо раніше законодавством про закупівлі була закріплена форма договору закупівлі, то на цей час форма договору закупівлі визначена загальним законодавством України (ГК України та ЦК України) з урахуванням особливостей законодавства про закупівлі.

Висновки. Дослідження законодавства України дало змогу виокремити чотири етапи розвитку законодавства України щодо державних

або публічних закупівель. Перший етап (1992—2000) характеризується тим, що державні закупівлі регулювались розрізненими нормативно-правовими актами; другий етап (2000—2010) характеризується ухваленням єдиного законодавчого акта, що регулював питання державних закупівель; третій етап (2010 — до кінця 2015 р.) характеризується нестабільністю законодавства, що регулювало процес здійснення державних закупівель; четвертий етап (25.12.2015 — дотепер) характеризується появою терміна публічні закупівлі та запровадженням системи електронних закупівель, що зумовлено необхідністю приведення законодавства України у відповідність до законодавства ЄС.

Аналіз чинного законодавства України стосовно публічних закупівель свідчить про наявність великої кількості підзаконних нормативно-правових актів, що веде до заурегульованості процесу правореалізації.

Порівняльна характеристика законів України, які регулювали державні або публічні закупівлі на різних етапах розвитку законодавства України, демонструє суттєві зміни законодавства, що мають позитивний характер. Водночас передбачена чинним законодавством України система електронних закупівель має недоліки, що перешкоджає її практичній реалізації на належному рівні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Карасьова В. Історія розвитку державних закупівель. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2003. № 9. С. 105—110.
2. Коваленко І. Розвиток законодавства з питань державних закупівель. *Юридичний вісник України*. 2011. № 24. С. 14.
3. Олефір А.О. Господарсько-правове забезпечення державних закупівель у сфері охорони здоров'я: теоретичні та практичні аспекти. Харків: Юрайт, 2012. 456 с.
4. Подцерковный О.П. Правовая природа отношений в сфере государственного заказа. *Предпринимательство, хозяйство и право*. 2003. № 5. С. 8—10.
5. Пінькас Г.І. Основні етапи розвитку державних закупівель в Україні. *Економіка, фінанси, право*. 2009. № 12. С. 11—15.
6. Шатковський О. Розвиток законодавства України щодо державних закупівель: від еволюції до революції. *Радник в сфері державних закупівель*. 2015. № 5. С. 44—48.
7. Старчук Є. В епіцентрі дискусії замовник — державне підприємство. *Держзакупівлі*. 2016. № 8. URL: <http://edz.mefr.ua/article.aspx?aid=486724> (дата звернення: 04.04.2019).
8. Парасій-Вергуненко І.М. Аналіз публічних закупівель: методичні та практичні аспекти. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Економіка*. 2017. № 7. С. 65—71.

Надійшла 05.04.2019

REFERENCES

1. Karasova V. Istoriiia rozvytku derzhavnykh zakupivel. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*. 2003. No. 9. P. 105-110 [in Ukrainian].

2. Kovalenko I. Rozvytok zakonodavstva z pytan derzhavnykh zakupivel. *Yurydychnyi visnyk Ukrainy*. 2011. No. 24. P. 14 [in Ukrainian].
3. Olefir A.O. Hospodarsko-pravove zabezpechennia derzhavnykh zakupivel u sferi okhorony zdorovia: teoretychni ta praktychni aspekty. Kharkiv: Yurait, 2012. 456 p. [in Ukrainian].
4. Podcerkovnyj O.P. Pravovaja priroda otnoshenij v sfere gosudarstvennogo zakaza. *Predprinimatel'stvo, hozjajstvo i pravo*. 2003. No. 5. P. 8-10 [in Russian].
5. Pinkas H.I. Osnovni etapy rozvytku derzhavnykh zakupivel v Ukraini. *Ekonomika, finansy, pravo*. 2009. No. 12. P. 11-15 [in Ukrainian].
6. Shatkovskiy O. Rozvytok zakonodavstva Ukrainy shchodo derzhavnykh zakupivel: vid evoliutsii do revoliutsii. *Radnyk v sferi derzhavnykh zakupivel*. 2015. No. 5. P. 44-48 [in Ukrainian].
7. Starchuk Ye. V epitsentri dyskusii zamovnyk — derzhavne pidpriemstvo. *Derzhzakupivli*. 2016. No. 8. URL: <http://edz.mcfra.ua/article.aspx?aid=486724> [in Ukrainian].
8. Parasii-Verhunencko I.M. Analiz publichnykh zakupivel: metodychni ta praktychni aspekty. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia". Seriya: Ekonomika*. 2017. No. 7. P. 65-71 [in Ukrainian].

Received 05.04.2019

Е.Р. Зельдина, Е.Ю. Курепина

Институт экономико-правовых исследований НАН Украины, г. Киев, Украина

РАЗВИТИЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА УКРАИНЫ О ПУБЛИЧНЫХ ЗАКУПКАХ

Проанализировано законодательство Украины в сфере публичных закупок, что позволило выделить четыре этапа его развития. Проведена сравнительная характеристика законов Украины, регулирующих государственные или публичные закупки на различных этапах развития законодательства Украины. Обозначены изменения действующего законодательства Украины в сфере публичных закупок.

Ключевые слова: публичные закупки, государственные закупки, сравнительная характеристика, этапы развития законодательства, изменения законодательства.

O.R. Zeldina

Institute of Economic and Legal Researches of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine
orcid.org/0000-0002-7275-7817

O.Yu. Kurepina

Institute of Economic and Legal Researches of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine
orcid.org/0000-0003-4077-5006

DEVELOPMENT OF UKRAINE'S LEGISLATION ON PUBLIC PROCUREMENT

The article deals with the study of the genesis of Ukrainian legislation on public or public procurement, which made it possible to distinguish legislative acts that have gradually changed the process of public procurement.

The main differences between the Law on Public Procurement (currently in force) from the laws regulating procurement during the years of Ukraine's independence are indicated, namely: increased value of the procurement subject for the mandatory application of the public procurement procedure; the number of procurement procedures from fifth to three has been reduced, namely: open tenders, which are the main procedure, competitive dialogue, negotiation procedure; a mechanism for electronic procurement and an electron system for appealing appeared; the terms of the procurement procedure were shortened; the possibility of using the electronic procurement system for tentative procurement became possible; a change in the system of public control and the prohibition of interference of citizens and public organizations in the procurement procedure; the number of types of offer security and performance of the procurement contract is reduced; the requirements to the form of the contract of purchase have been changed, if earlier the purchase law was fixed the form of the contract of purchase, then at this time the form of the contract of purchase is determined by the general legislation of Ukraine (Economic Code of Ukraine and the Civil Code of Ukraine) taking into account the specifics of the Procurement law.

The authors singled out the four stages of the Ukraine's legislation on state or public procurement from 1992 to the present. The legislation in force at the present time, characterized by a system of electronic procurement, due to the need to bring the Ukraine's legislation with the EU legislation.

Keywords: public procurement, public procurement, comparative characteristics, stages of development of legislation, changes to the legislation.